

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 3185/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS, 0244680-7
Osoite: Vuorimiehentie 5, 02150 ESPOO

Hakemus

15.04.2025, sähköpostitse

Geologian tutkimuskeskus (GTK) pyytää Metsähallitukselta lupaa näytteenottoon maaperästä Teijon kansallispuistossa. Lupaa haetaan kolmelle näytteenottopisteelle, jotka sijoittuvat kansallispuiston Yrjännummen alueelle.

Näytteenotto liittyy happamien sulfaattimaiden tutkimiseen. Tutkimustulokset täydentävät happamien sulfaattimaiden esiintymiskarttaa, joka julkaistaan GTK:n avoimessa karttapalvelussa. Näytteenottopisteet on valittu satunnaisesti ja niitä on kaikkiaan noin 400 kappaletta Suomen rannikkoalueella. Näyte otetaan kannettavalla tärykairalla tai käsikäyttöisellä iskuvasaralla. Näytteenottoalueen halkaisija on 35 mm ja ottosyvyys noin 3 metriä.

Näytteenotto kestää yksittäisellä näytteenottopisteellä noin 15 minuuttia ja mittaukset kaikkiaan noin 2 tuntia. Lupaa haetaan kolmeksi vuodeksi, jotta näytteenotto pystytään suunnittelemaan ja toteuttamaan tehokkaasti GTK:n muiden näytteenottojen kanssa. Näytteenoton tarkka ajankohta päätetään kohdekohtaisesti, kun luvat näytteenottoon on saatu.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksesta poikkeavasti siten, että lupa myönnetään vasta 1.7.2025 alkaen.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää Geologian tutkimuskeskukselle (GTK) luvan näytteenottoon maaperästä Teijon kansallispuistossa. Näytteenottoa tehdään kolmella näytteenottopisteellä Yrjännummen alueella (kiinteistöillä 734-891-1-4 ja 734-603-1-1). Näytteenottopisteet on esitetty liitteessä 2.

Lupa sallii näytteenoton maaperästä käyttäen kannettavaa tärykairaa tai käsikäyttöistä iskuvasaraa liitteessä 1 esitetyn suunnitelman mukaisesti.

Näytteenotto tulee kansallispuistossa toteuttaa 1.4.-30.6. välisen ajanjakson ulkopuolella kansallispuiston linnustoon kohdistuvan häirinnän ehkäisemiseksi.

Lupa on voimassa seuraavasti:

Alkaa: 01.07.2025

Päätyy: 31.12.2028

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Lupa-alue kuuluu Teijon kansallispuistoon, joka on perustettu lailla 1260/2014. Kansallispuistossa kielletyistä toiminnoista säädetään luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49 §:ssä ja rauhoitussäännöksiä koskevista poikkeuksista saman lain 50 ja 51 §:ssä. Alueelle ei ole asetettu liikkumisrajoituksia.

Maa- tai kallioperän vahingoittaminen on Teijon kansallispuistossa kielletty LSL 49 §:n nojalla. Luonnonsuojelulain 51.1 § mukaan alueella on kuitenkin alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta ja Metsähallituksen luvalla mahdollista kerätä kivennäisnäytteitä tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten. Luvalla tehtävä näytteenotto täydentää happamien sulfaattimaiden esiintymiskarttaa, jonka valmistelusta luvan saaja (GTK) vastaa. Luvalla tuotettavaa tietoa happamien sulfaattimaiden sijainnista voidaan hyödyntää mm. maankäytön suunnittelussa sekä luonnonsuojelualueita koskevassa edunvalvonnassa alueen ulkopuolisten toimien vesistövaikutusten arvioimiseksi.

Näytteenotto ei vahingoita kasvillisuutta näytteenottopisteen ulkopuolella, eikä se aiheuta kuin väliaikaista häiriötä alueen lajistolle. Kansallispuistossa olevat näytteenottopisteet sijaitsevat lähellä olemassa olevaa tietä. Metsähallitus katsoo, ettei näytteenotto hakemuksen ja tämän luvan ehtojen mukaan toteutettuna vaaranna Teijon kansallispuiston suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Lupa-alue kuuluu Teijon ylängön (FI0200086, SAC) Natura-alueeseen. Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteena olevia luonnonarvoja. Luonnonsuojelulain mukaiselle Natura-arvioinnille ei siten ole tarvetta.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa koskee ainoastaan Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnassa olevia alueita. Muiden alueiden osalta luvan saaja vastaa tarvittavien lupien ja suostumusten hankkimisesta maanomistajilta.

Luvan saajan tulee ilmoittaa näytteenoton tarkka ajankohta sähköpostitse Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) ennen maastotöiden aloittamista. Ilmoituksessa tulee mainita tämän luvan asianumero (MH 3185/2025).

Mahdollinen pintamaa ja karike tulee levittää näytteenottopaikalle näytteenoton jälkeen, mikäli sitä ei sisällytetä tutkimusnäytteeseen.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa tallaantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki Teijon kansallispuistosta (1260/2014): 3 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023): 49, 51 ja 56 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21.1. ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024): 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Turun hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä**Ratkaisija**

Liitteet:

- Liite 1. Lupahakemus
- Liite 2. Näytteenottopisteet
- Liite 3. Valitusosoitus

Tiedoksi:

Metsähallitus
Salon kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri

17.3.2025

dnro



Geologian tutkimuskeskus
Rovaniemi

Metsähallitus

MAASTOLIIKENNE - JA TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Geologian tutkimuskeskus (GTK) pyytää tutkimuslupaa näytteenottoon happamien sulfaattimaiden tutkimista varten sekä lupaa liikkua maastoautolla tutkimusalueen ajourilla, peltoteilla ja pengerteilla. Huonokuntoisilla teillä ajamista kuitenkin vältetään.

TUTKIMUSALUE

734-891-1-4 Teijon kansallispuisto

Kartalla oleva tutkimuspiste on alustava, jota voidaan siirtää muutamilla kymmenillä metreillä

TUTKIMUSAJANKOHTA

Lupaa haetaan 5.5.2025-31.12.2028 väliseksi ajaksi.

TUTKIMUKSEN TAUSTAA

17.3.2025

Happamien sulfaattimaiden haittojen vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi on selvitettävä, missä rikkipitoisia sulfidisedimenttejä esiintyy ja minkälaiset ovat niiden kemialliset ominaisuudet. Käynnissä olevalla tutkimuksella haluamme tutkia ja vertailla tavallisen maaperän (ei hapan sulfaattimaa) ja happamien sulfaattimaiden geokemiaa.

Suomen rannikkoalueilla esiintyy monin paikoin ympäristölle haitallisia tai potentiaalisesti haitallisia happamia sulfaattimaita. Ongelmalliset sedimentit ovat tyypillisesti hienojakoisia sulfidipitoisia maalajeja (esim. savea, silttiä ja liejua), jotka ovat kerrostuneet muinaisen Litorina-meren ylimmän rannan alapuoliselle alueelle. Jääkauden jälkeisen maankohoamisen seurauksena tämä muinainen merenpohjan alue on noussut kuivalle maalle. Litorina-meren kerrostumat ulottuvat Etelä-Suomessa enimmillään 20-40 m ja Pohjanmaalla 100 m korkeustasolle nykyisen merenpinnan yläpuolelle. Sulfidipitoinen maaperä, josta on kuivatustoiminnan myötä muodostunut todellista hapanta sulfaattimaata, on nykyisin yleisesti viljelyskäytössä tai metsämaana.

Pelkistyneessä tilassa pohjavedenpinnan alapuolella sulfidipitoiset sedimentit eivät aiheuta haittaa ympäristölleen. Kun kyseisiä alueita kuivatetaan maataloustarkoituksiin, turve- ja metsämaiden ojituksissa ja rakentamisen yhteydessä, pohjavedenpinta laskee, jolloin sulfidikerrokset joutuvat pohjavedenpinnan yläpuolelle ja maaperän rikkiyhdisteet hajoavat ilman hapan vaikutuksesta tuottaen rikkihappoa. Hapettumisen seurauksena sulfidikerrosten pH laskee arvosta 6–7 alle 4,0:n, jopa alle 3,0:n. Hapettuminen muuttaa sulfidisedimentin värin mustasta tai (tumman)harmaasta ruskehtavaksi tai vaaleamman harmaaksi.

Happamat sulfaattimaat vaikuttavat maatalouden tuottavuuteen ja kasvillisuuden monimuotoisuuteen sekä aiheuttavat myös pohjaveden pilaantumista. Happamat sulfaattimaat aiheuttavat myös teräs- ja betonirakenteiden syöpymistä ja niiden geotekniset ominaisuudet ovat yleisesti huonot. Maaperän korroosioriski ja kaivettujen massojen käsittelytarve onkin syytä huomioida rakentamisen suunnittelussa.

Hapettumisen seurauksena syntynyt rikkihappo myös liuottaa maaperästä metalleja, jotka huuhtoutuvat vesistöihin heikentäen mm. pintavesien kemiallista ja ekologista tilaa. Esimerkiksi pidempien kuivien ajanjaksojen jälkeisten runsaiden sateiden yhteydessä saattavat happamat ja metallirikkaat valumavedet huuhtoutua suurena pulssina vesistöihin aiheuttaen kala- ja pieneliöstön kuolemia sekä lisääntymis- ja kasvuhäiriöitä. Kalakuolemia on raportoitu myös Etelä-Suomen vesistöistä.

17.3.2025

TYÖN KUVAUS

Kartoittajat liikkuvat tutkimusalueella autolla teitä ja ajouria pitkin ja ottavat maaperänäytteitä käsikäyttöisellä moottoritärykairalla pelto-, suo- ja metsäalueilla. Näytteenottopisteet ovat valittu satunnaisesti ja niitä on kaikkiaan noin 400 kappaletta koko rannikkoalueella Kymenlaaksosta Lappiin. Kairauskohteella määritetään maalajit, tehdään pH-mittauksia suoraan näytteistä sekä otetaan maaperänäytteitä laboratorioanalyysjä varten. Näyte otetaan kannettavalla tärykairalla (Kuva 1) tai käsikäyttöisellä iskuvasaralla (Kuva 2), jonka halkaisija on 35 millimetriä. Näytteen koko on noin 500 grammaa ja näytteenottosyvyys noin 3 metriä (kuva 1). Työhön osallistuu kaksi henkilöä. Näytteenotto kestää noin 15 minuuttia ja varsinaiset mittaukset, jotka tehdään auton vieressä, noin 2 tuntia. Suunnitellut näytteenottopaikat on esitetty liitteenä olevassa kartassa.

Laboratoriossa näytteistä määritetään rikkipitoisuus ja muiden alkuaineiden pitoisuuksia. Näytteet myös hapetetaan (inkuboidaan), minkä avulla todennetaan happamoitumista aiheuttavien sulfidien olemassaolo ja saadaan arvio näytteen hapontuottopotentialista.

Tutkimustulokset täydentävät 1:250 000 happamien sulfaattimaiden esiintymiskarttaa. Kartta julkaistaan GTK:n kaikille avoimessa happamat sulfaattimaat -karttapalvelussa, joka on osoitteessa <http://gtkdata.gtk.fi/hasu/index.html> (suomeksi). Esiintymiskartan perusteella saadaan yleiskuva happamien sulfaattimaiden esiintymisestä Suomen rannikkoalueella. Kartta tai tämän tutkimuksen tulokset eivät siten suoraan johda mihinkään jatkotoimenpiteeseen.

Liikkuminen tapahtuu maastoautolla käyttäen suurempia yleisiä teitä, mutta mahdollisuuksien mukaan liikutaan myös pienemmillä ajourilla kuten pelto- ja pengerteillä. Huonokuntoisilla ajourilla liikkumista vältetään. Kasvukautena pelolla liikuttaessa noudatetaan erityistä varovaisuutta ja laiduntavia eläimiä ei häiritä. Näytteiden ottaminen ja ajoliikenne ei aiheuta haittaa luonnolle, eikä jätä pysyviä jälkiä maastoon. Mikäli vahinkoja kuitenkin aiheutuu, GTK toimittaa teille selvityksen aiheuttamistaan vahingoista ja korvaa ne täysimääräisinä. Mikäli kuitenkin olette tyytymätön GTK:n vahinkoarvioon, voitte esittää oman korvausvaatimuksenne.

Tutkimusluvan voi antaa lähettämällä: allekirjoitetun luvan

17.3.2025

- a) vastauskuoressa
- b) sähköpostilla mainitsemalla "Annan luvan tutkimuksiin" sekä tilan rekisterinumeron ja tilan nimen.
- c) tai puhelimeen tekstiviestillä "Annan luvan tutkimuksiin tilallani" sekä tilan rekisterinumero ja tilan nimi

17.3.2025

LISÄINFOA TUTKIMUSTYÖSTÄ JA NÄYTTEENOTOSTA

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) alainen tutkimuslaitos, jonka tehtävänä on Geologian tutkimuskeskuksesta annetun lain (167/2011) 3 §:n ja Geologian tutkimuskeskuksesta annetun asetuksen (168/2011) 1 §:n mukaisesti tehdä mm. elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kannalta tarpeellista geologian alan tutkimus- ja kehitystyötä sekä huolehtia toimialan tiedonkeruusta ja tietohuollosta.

LIITTEET

Karttoja

17.3.2025

SUOSTUMUS**Tila****734-891-1-4 Teijon kansallispuisto****Tutkimusajankohta**

Lupaa haetaan 5.5.2025-31.12.2028 väliseksi ajaksi.

Geologian tutkimuskeskus saa luvan näytteenottoon ja liikkumiseen ajoneuvolla ajourilla, peltoteillä ja pengerteillä.

Aika ja paikka _____ puh. _____

Maanomistajan allekirjoitus _____

Nimen selvenny

Suostumus pyydetään palauttamaan sähköpostilla hannu.hirvasniemi@gtk.fi tai oheisella palautuskuorella

☐

Lisäksi hyväksyn, että antamiani henkilötietojani käsitellään GTK:n maastotutkimustarkoituksiin ja niihin liittyvien mahdollisten korvausten maksamista varten. Lisätietoja tietotuojusta GTK:n nettisivuilta.

www.gtk.fi/tietosuoja

(EU:n tietosuoja-asetus). Mikäli hyväksytte henkilötietojen käsittelyn, olkaa hyvä ja laittakaa rasti vieressä olevaan ruutuun.

17.3.2025

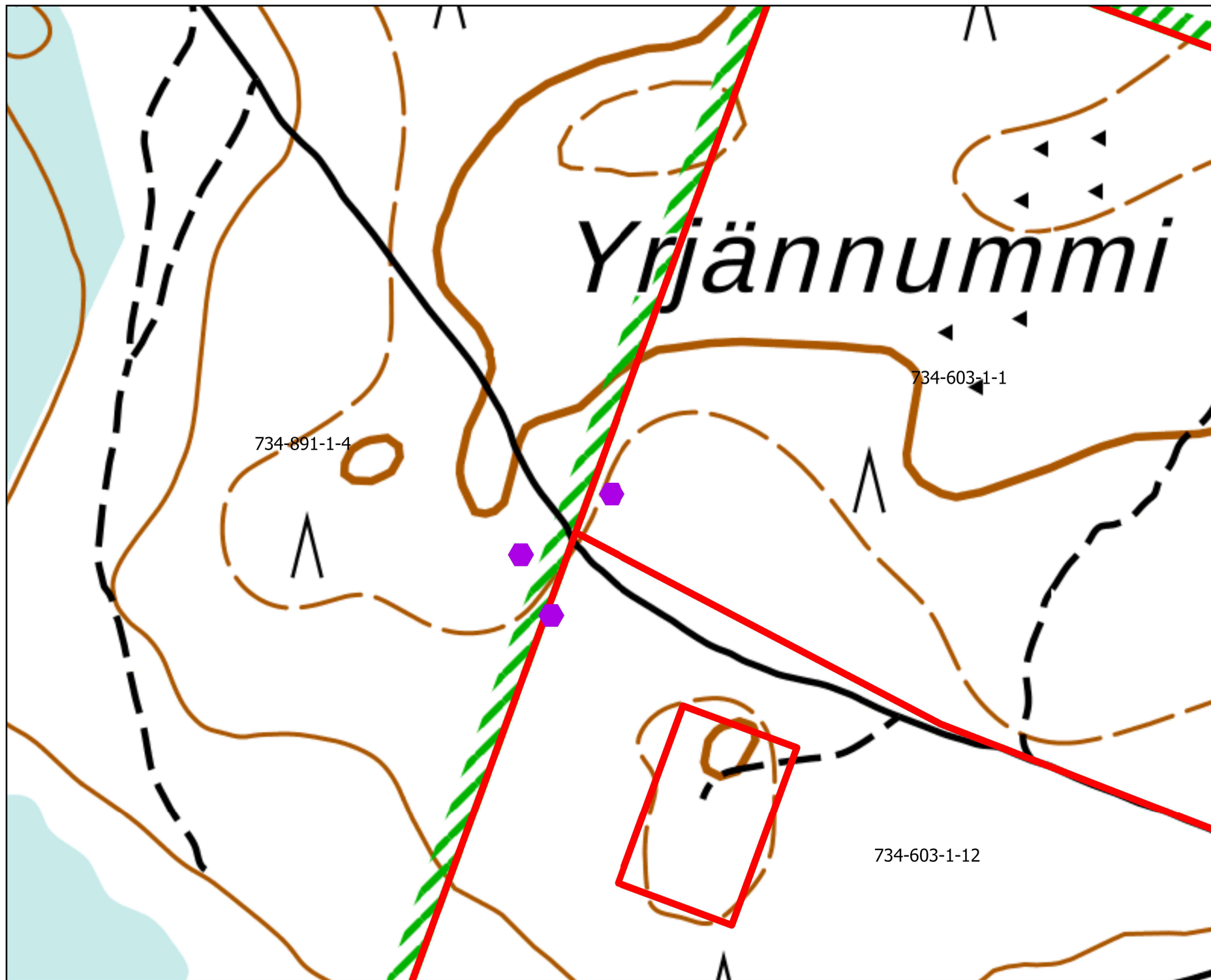


Kuva 1. Maaperänäytteenotto moottorikairalla.



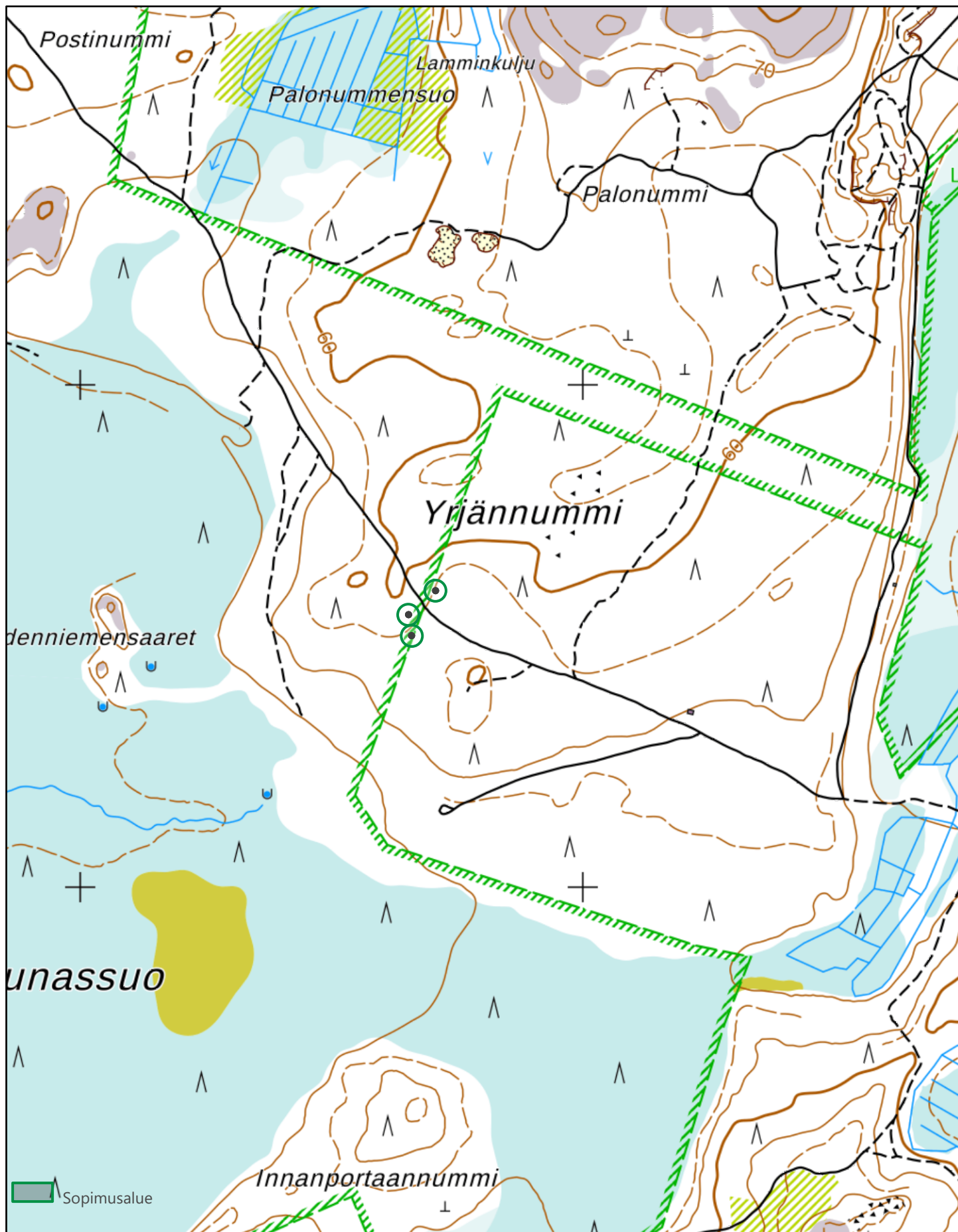
Kuva 2: Käsikäyttöinen iskuvasara

-  Näytteenottopiste
-  Tilaraja



Liite 2. Näytteenottopisteet

Poikkeamislupa 130430



© Metsähallitus 2025

© Maanmittauslaitos 2025

0 0,1 0,2 km

Mittakaava: 1:10 000

Liite 3. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Turun hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2–4, 20101 Turku

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Faksi: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42410